

EF
20

MOVEMENT

MERGAIČIŲ BIGBITO ANSAMBLIS „EGLUTĖS“

R. STARKYS

apie jaunuju muziką

Zmonės šneka, kad dabartinė karta apsupta įvairiausiu garsu sūkuriu: eidamas galve ir girdēdamas slaublingą pneumatinio kirtiklo, trupinančio asfaltą, ištrėlimą, neužspaudti delnais ausų.

Sunklai prikalbėjės savo drangą, didelį Véberio ir Strauso gerbėją, nuelt į koncertą Sporto halėje, iš pradžiu gallėjausi: mikliom rankom spaudant elektroninių vargonų klavišus, mano draugas neramiai virpteldavo. Bet vėlai vakare, jau besibaigiant koncertui, nustebau. Patiko. Ir net sušneko apie mūsų jaunuju muzikantu nacionalinį savitumą.

Oficialus koncerto pavadinimas buvo ilgas ir nuobodus. Žiūrovai „pakrūštijo“ aškiavu: Kauno jaunimo muzikos festivalis.

Stiprių projektorių nutviekoje scenoje vlena po kitos pasirodė Kauno jaunimo grupės, mitrai atsigabenančios savo sudėtingą elektroninę aparatūrą, vieni savo rankomis sumeistravoję, kiti iš kažkur nutvėrė „VOX“ stiprintuvus. Įvairiaspalvės gitaros, margi muzikantu aprėdai: nuo paprastos, lietuviškai žalios liemenėlės iki prašmatnių baltų krinolinų. „Gintarėliai“, „Eglutės“, „Dainlai“ ir dar įvairiausiais vardais pasivadintę.

Vieni spėjo pagarsėti visoje šalyje: ne kartą dalyvavo Visasajunginėse radio ir televizijos jaunimo laidose, kiti „mandravojos“ po užsienius — Vokietiją, Lenkiją, Jugoslavią — ir suslaukė pasiekimo.

Už stalo rūmata žiūrovai — nusipelnę kultūros veikėjai, muzikologai, kompozitoriai.

Neseniai „Literaturnaja gazeta“ suorganizavo anketą. Išaiškėjo, kad beveik pusė aplausu Maskvos jaunuolių svajoja įsigyt elektroninę gitarą. Kol kas tai tikrai svajonė (ir gan sunkiai išsipildanti). Bet „septynrublinės“ tuščiavidurės gitaros jau seniai dingio nuo prekystalių. Ir šis faktas anaiptol nesukėlė pedagogų, žurnalistų tarpe audros. Tariant žodį „gitarą“, jau niekam nesivaldena puslau nugertas portveino butelis, prie lūpos prilipus cigaretės nuorūka ir ant akių užšuko plaukal. Senas klasikinis instrumentas, modernizuotas elektronikos dėka turi savo (jeigu tai tik mokama panaudoti) estetinio auklėjimo paskirtį.

Šnekėdamas su kuriu tuo metu pasirodžiusiais atlikėjais, sužinojau, kad dauguma — aukštųjų mokyklų studentai, anksčiau baigę muzikos mokyklas, bet dėl įvairių priežasčių dabar studijuoją techniškus mokslius. Pasitaikė skolininkų, dvejetukinių, net pašalinčių iš mokyklos ar instituto. Bet mažuma. Ir tai nesėkmingai pasirodžiusi apžiūroje.

Koncertas, prasidėjęs saulėtą pavasario popietę, baigėsi vidurnaktį: paskutiniai troleibusai, autobusai vos sulaukė iš halės plūstelėjusios žiūrovų minios. Apie septynis tūkstančius!

Devyniolikmečių, dviešimtmiečių dainų klausėsi

įvairaus amžiaus žiūrovai: dėstytojai, darbininkai, profesoriai, karlai, studentai. Kelis kartus ypač išaudrinuolius žiūrovus teko tramdyti, bauginant, kad koncertas bus nutrauktas. Padėjo. Niekas negirdėjo įkyravus trypimo, spygavimo. Septynias valandas skambėjo dainos — garsių kompozitorių kūriniai ir pačių parašyti. Ne visos gerai atliktos, ne visos profesionalaus lygio, tačiau buvo džiugu, kad mūsų jaunimas gerokai ügtelėjo. Vis rečiau pasitaikė Vaškarų šlagerių aklo megdžiojimo, bereikalingo ir neskoningo valymosi scenoje. Ir visai maloniai nuteikė vienas studentų ansamblis, gerai pritaikęs veržią, jaunatvišką melodiją S. Neries, A. Baltaklio ir net... Sekpsyro eilėmis. Sykį atvykęs vidutinio lygio estradininkas stebėjosi, kur dingo tie garsūs apolidimentai, kai jis taip slautė po sceną: „Aš jau nebeatpažistu Kauno žiūrovo...“ Daug reiklesnis dabar ir jaunasis klausytojas.

Apie tai, kad estradinė muzika tvirtai įaugo į kultūrinį gyvenimą, šnekėt neverta. Pastaruoju metu jau nebepatenkina solidus „Vilniaus bokštų“ festivalis — vjenintells per metus. Vertėtu suorganizuot panašaus pobūdžio renginį (gal net truputį jaunatviškesni) Palangoje vasaros metu, kad su lietuviška estrada galėtų susipažint ir respublikos svečiai. Dėl estradinės muzikos likimo ginčijamas spudoje, nors apie kažkokias sroves šnekėt dar anksči. O kon-

certo metu visi buvo malonial nuju gitaristų ansamblis „Gintarėlių kompozitoriaus G. Kuprevičiaus tintają glesmę“ (žodžiai Maironiui).

— Ar sunku kurt muziką tokiam momentui? — paklausiau kompozitorius.

— Maironis — XX amžiaus pradžia glasdešimtmečio metų instrumentacijos būs, ar ne tlesia? Pažiūrėjus, atrodė netgi lengva. Bet jeigu, kurdamas vystyt motyvą, tai čia jis turi skanuotai. Cia jau ne juokų darbė tekė.

— Dažnai įrodinėjama, kad ši muzikos rūsys net papildo viena kita, niali neretai įdomiai suskamba namo ejoje.

— Tai pirmas bandymas...

— Ir ne paskutinis. Šukurus gerai pasirinkti geresnį ansamblį aš mums dar trūksta.

Parašytiems ir atliktois dalinos — pamėgė. Prašoma jas pakartoti. O kas tolli metų? Alšku, jeigu aplamai įvyks „festivallis“. Anksči šnekėt apie kai lietuviškos estrados kūrinų greitą teles: dar nesulaikiame žadėtos vienius bokštų“ festivalio laureatų. Jaunuji estradinės muzikos kūrėjų negausėja... Belieka radijas, televizija, kaip skatinimo priemonę rengti estradininių dainų konkursus, išrinkti dainą!“ (Seniai Lenkijos, Vengrijos, čiu tradicija.) Kažkas panašaus šiai mūsuose — sekmedienį gall sužino labiausiai pageidauja išgirst radijo rodomas gautu laiškų skaičius. Tačiau panašūs renginiai būtų labiau susisiekimai su žiūrovais, pasigenda tik muzikinės programos. O pirmieji tūmai, laidos, kaip apie tai jau ne kai respublikinėje spaudoje, nuteikia ne kai. Rodos, pakaktų saldžiabalsių jūs nuo ežerų, „pavasario šauksmės“. Ir Sporto halėje tą vakarą žiūrovai pas mus dar labai trūksta dainų, įčiamos oplos šiuolaikinės visuomenės. Menkal egzistuoja ir politinės dailes. Lankantis Talino televizijos studijas labai nustebino jaunas darbuotojus. Tačiau jaunimo laidų redaktorių lediklukų 23 metai. Jo bendradarbiavai — videnai, moksleiviai. Paklausius vadovaujančių patikėti tokias pareigas jaunimui, „Gal būt. Bet geriau, kai jaunimas pats jaunimas. Aš ne prieš patiriau, kai mūsų šaunujaunimui reikia patikėti, seniai iš Švedijos (kai kuriose Baltijos šalių priliamas Talino TV laidos) kuriame prašo informuoti, iš kur mokiniai įdomius jaunimo pramoginius serius...“ Po koncerto dar ne kartą buvau susižiūrėjus draugus. Vieni džiugandami šnekėt planus, svajojo apie būsimus respublikinės planus ir keliones, kiti perorganizavo savo klausinėjų, kur gauti detalius sudėtingus informacijos stygus. Vakarykščiai dalininkai ir kai kurie grįžo į auditorijas, klasės, gamyklos, kad meilė muzikai neišblės.

„VILNIAUS BOKŠTŲ-70“ DILAS
S. BA

cerio metu visi buvo malonial nustebinti, kad jaunuji gitaristų ansamblis „Gintarėliai“ atliko kauklečio kompozitoriaus G. Kuprevičiaus kūrinį „Septintąja giesmė“ (žodžiai Malronio). Tal buvo naujas jaunojo muziko eksperimentas.

— Ar sunku kurt muziką tokiam neįprastam instrumentui? — paklausė kompozitorius.

— Malronis — XX amžiaus pradžios poetas-ir šešiasdešimtųjų metų instrumentacija. Keistas saskambis, ar ne tiesa? Pažiūrėjus, atrodo, nieko ypatingo, netgi lengva. Bet jeigu, kurdamas sonatą, gall lėtai vystyt motyvą, tai čia jis turi skambėti stipriai, koncentruotai. Čia jau ne juokų darbas. Žodžiu, padidėt teko.

— Dažnai įrodinėjama, kad ši muzika — prieinantis mados dalykas, netgi dvasiškai skurdinantis jaunimą.

— O ne! Kažkokia prasme šlandien šlos dvi muzikos rūšys net papildo viena kitą. Klasikiniai kūriniai neretai įdomiai suskamba naujoje interpretacijoje.

— Tai pirmas bandymas...

— Ir ne paskutinis. Šukūrus gerai būtų, kad galėtum pasirinkti geresnį ansamblį ar atlikėją... O to mums dar trūksta.

Parašytos ir atliktos dainos — pamėgtos klausytojų. Prašoma jas pakartot. O kas toliau? Iki sekancių metų? Alisku, jeigu aplamai įvyks sekantis panašus „festivalis“. Anksti šnekėt apie kai kurių geresnių lietuviškos estrados kūrinį greitai įrašymą į plokštėles: dar nesulaukiamė žadėtos vieną pirmųjų „Vilniaus bokštų“ festivalio laureatų plokštelių. O ir jaunuji estradinės muzikos kūrėjų gretos anaipol negausėja... Belieka radijas, televizija. Gal vertėtų kaip skatinimo priemonę rengti bent mėnesinius estradinių dainų konkursus, išrinkti „mėnesio radijo dainą“ (Sena Lenkijos, Vengrijos, VDR radijo stotelių tradicija.) Kažkas panašaus šia linkme daroma ir mūsuose — sekmadienį gali sužinoti, kokias dainas labiausiai pagelaudauja išgirst radio klausytojai, nurodomas gautų laiškų skaicius. Tačiau norėtusi, kad panašūs renginiai būtų labiau susisteminti. Jaunieji televizijos žiūrovalai pasigenda tikrai jaunatviškos muzikinės programos. O pirmieji telemuzikiniai filmai, laidos, kaip apie tai jau ne kartą buvo rašyta respublikinėje spaudoje, nuteikia nelabai optimistiškai. Rodos, pakaktų saldžiabalsių dainų apie „vėjus nuo ežerų“, „pavasario šauksmus ir laivelius“... Ir Sporto halėje tą vakarą žiūrovalai skundėsi, kad pas mus dar labai trūksta dainų, kuriose būtų liečiamos opios šiuolaikinės visuomeninės problemos. Menkai egzistuoja ir politinės dainos kategorija. Lankantis Talino televizijos studijoje, visų pirma labai nustebino jaunas darbuotojų amžius. Vyrlaušlam jaunimo laidų redaktoriui Leo Karpin tebuvo tik 23 metai. Jo bendradarbiai — vakarykščiai studentai, moksleivai. Paklausus vadovą, ar nerizikinėja patikėti tokias pareigas jaunimui, buvo atsakyta: „Gal būt. Bet geriau, kai jaunimo reikalus tvarko pats jaunimas. Aš ne prieš patirti, vyresniuosius, bet mūsų šaunujaunimu reikia patikėti. Tarp kitko, nesenai iš Švedijos (kai kuriose Baltijos jūros salose gerai priimamos Talino TV laidos) gavome laišką, kuriame prašo informuot, iš kur mes „nupirkome“ tokius įdomius jaunimo pramoginių laidų „produserius“...

Po koncerto dar ne kartą buvau sutikęs savo naujus draugus. Vieni džiūgaudami šnekėjo apie atelėties planus, svajojo apie būsimus respublikinius festivalius ir kellones, kitų perorganizavo savo ansamblius, klausinėjo, kur gaut detalių sudėtingai aparatūrai, stygų. Vakarykščiai dainininkai ir kompozitoriai vėl grįžo į auditorijas, klasses, gamyklas. Buvo džlugu, kad mellė muzikai neišblėso.

„VILNIAUS BOKŠTŲ-70“ DIPLOMANTĖ
S. BAGDONAITĖ

MERGAIČIŲ BIGBITO ANSAMBLIS „EGLUTĖS“

R. STARKYS

apie jaunujų muziką

Zmonės žinėja, kad dabartinė karta apsupta įvairiausių garsų sūkurių: eidiamas gatvėje ir girdėdamos dažnusis pneumatinius kirtimelio, trupinėlio asfaltą, tūtėjimą, neįspaudži deimais ansu.

Sunkiai prikabėjęs savo dranga, didelių Véberio ir Strausso gerbėjai, ančių i koncertą Sporto halėje, iš pradžių galėjantių nuklimom raskom spaudant elektroninių vargonų klavīnas, mano draugas neramiai virpiedavo. Bet vėlai vakare, jau besibaigiant koncertui, nustebau. Patiko. Ir net sušneko apie mūsų jaunųjų muzikantų nacionalinį savitumą.

Oficialus koncerto paradažinimas buvo ligas ir nuobodas. Žiūrovai „pukrikštijo“ atšiaudė: Kauno jaunimo muzikos festivalis.

Stiprių profesorių nuviekstoje scenoje viena po kito pasirode Kauno jaunimo grupės, mitrai atsigalvaujančios savo sudėtingą elektroninę aparaturą — vieni savo rankomis sumeistravoję, kiti iš kažkur atvyrę „VOX“ slėpininkus. Ivařiaspalvių gitaras, margi muzikantų aprėdai: nuo paprastos, lietuviškai žalias liemenėliai iki prasmatinės baltų krinolinų „Gintarėlių“, „Eglutės“, „Dalelių“ ir dar įvairiausiai vardais pasvardinė.

Vieni spręjo pagarsėti visoje žalyje: ne kartą dalyvavo Visas Junginėse radijo ir televizijos jaunimo lidaose, kiti „mandravojos“ pa užsienius — Vokietiją, Lenkiją, Jugoslaviją — ir susilaikė pasiekimo.

16

Už stalo rimta žiūrė komisija — nusipele kelė kultūros velkėjai, muzikologai, kompozitoriai. Nesenai „Literaturnaja gazeta“ suorganizavo anketą. Išaiškėjo, kad beveik pusė aplankusi Maskvos jaunuolių svajoja įsigyt elektrinę gitarą. Ko kas tai tikrai svajonė (ir gan sunkiai išsiplandinti). Bet „septynruabinis“ tuščiavidurės gitara jau seniai dinga nuo prekybstalių. Ir šis faktas analiptol nesukėlė pedagogų, žurnalistų tarpe audros. Tariant žodį „gitaro“, jau niekam nesivaldena pusiau nugertas portvelno butelis, prie lipos prilipus cigarečės nuoruka ir ant akių užšuktuoli plaukal. Senas klasikiniai instrumentai, moderniuotus elektronikos dėka turi savo (jeigu tai tik mokama panaudoti) estetinio anklijimo paskirtį.

Šnekėdamas su kai kuriais tuo metu pasirodžiusiais atlikėjais, sužinojau, kad dauguma — aukščiajų mokyklų studentai, anksčiau baigę muzikos mokyklas, bet dėl įvairių priežasčių dabar studijuoją techninės mokyklas. Pasitaikė skoliniukai, dvejetulkiniukai, net pašalinėti iš mokyklos ar instituto. Bet mažuma. Ir tai nesėmėgi pasirodžiusių apžiūroje. Koncertas, prasidėjęs saulėta vasaros popėjė, balėgių vidurinėje: paskutiniai troleibusai, autobusai vos sulaikė iš halės plūstelėjusios žiūrovų minios. Apie septynis tūkstančius.

Devyniolikmečių, dviešimtmečių dainų klausėsi

cerio metu visi buvo maloniši nustebinti, kai jau nuo gitaristų ansamblio „Gintarėlių“ atliko kauklečio kompozitoriaus G. Kuprevičiaus kūrinių „Septintąjį glesmę“ (žodžiai Maironio). Tai buvo naujas jaunojo muzikos eksperimentas.

— Ar sunku kurt muziką tokiam neįprastam instrumentui? — paklausiai kompozitorius.

— Maironis — XX amžiaus pradžios poetas-ir šešiasdešimtmečių metų instrumentacija. Keistas sąskambis, ar ne tlesia? Pažiūrėjus, atrodo, nieko ypatingo, netgi lengva. Bet jeigu, kurdamas sonata, gali lėtai vystyt motyvą, tai čia jis turi skambt stipriai, koncentruotas. Čia Jan ne juoką darbas. Žodžiu, padidėt teko.

— Dažnai įrodinėjama, kad ši muzika — praeinantis mados dalykas, netgi dvasiškal skurdinantis jaunimą.

— O nei! Kažkokla prasme šiandien šios dvi muzikos rūšys net papildo viena kita. Klasikinių kūrinių neretai įdomiai suskamba naujoje interpretacijoje.

— Tai pirmas bandymas...

— Ir ne paskutinis. Šukūrus gerai būtu, kad galėtum pasirinkti geresnį ansambli ar atlikėją... O to mums dar trūksta.

Parašytos ir atliktos dainos — pamėgtos klausytoju. Prašoma jas pakartot. O kas toliau? Iki sekancių metų? Alšku, jeigu aplamai vyks sekantis panašus „festivallis“. Anksčių apie kai kurį geresnijį lietuviškos estrados kūrinių greitai trašyja į plakštėles: dar nesulaukiame žadėtos vieną pirmųjų „Vilniaus bokštų“ festivalio laureatų plokštelių. O ir jaunujų estradinių muzikos kūrėjų gretos analptol negausėja... Belėka radijas, televizija. Gal vertėtų kalbą skatinimo priemonę rengti bent mėnesinius estradinių dainų konkursus, išrinkti „mėnesio radijo dainą“ (Sena Lenkijos, Vengrijos, VDR radijo stotės tradicija.) Kažkas panašaus šia linkme daroma ir mūsuose — sekmadienį gali sužinoti, kokias dainas labiausiai pageidauja išgirst radio klausytojai, nurodomas gauti laškų skaičius. Tačiau norėtųsi, kad panašū renginiai būtu labiau susisteminti. Jaunieji televizijos žiūrovai pasigenda iškrai jaunatviškos muzikinės programos. O pirmieji telemuzikinių filmų, laidos, kaip apie tai jau ne kartą buvo rašyta respublikinėje spaudoje, nutekla nelabai optimistiškal. Rodos, pakaktu saldižiausią dainą apie „vėlus nuo ečerų“, „pavasario žaunksmus ir laivelius“. Ir Sporto halėje tą vakarą žiūrovai skundėsi, kad pas mus dar labai trūksta dainų, kuriose būtų liečiamos oplos šiuolaikinės visuomeninės problemas. Menkal egzistuoja ir politinės dainos kategorija. Lankantis Talino televizijos studijoje, visu pirmu labai nustebino jaunas darbuotojų amžius. Vyrausiam jaunimo laidų redaktoriui Leo Karpiui tebuvo tik 23 metai. Jo bendradarbiai — vakarykštai studentai, moksleivai. Paklausius vadovui, ar nerizikinė patikėti tokias pareigas jaunimui, buvo atsakyta: „Gal būt. Bet geriau, kai jaunimo reikalus tvarko patys jaunimas. Aš ne priės patirči, vyresniuosius, bet mūsų žaunu jaunimu reikia patikėti. Tarp kitko, neseniai iš Svedijos (kai kuriose Baltijos Jūros salose gerai priimamos Talino TV laidos) gavome laškų, kuriamame prašo informaciją, iš kur mes „nupirkome“ tokius žaunu jaunimo pramoginių laidų „produktus“...

Po koncerto dar ne kartą buvau sutikęs savo naujus draugus. Vieni džiugandami šnekėjo apie atlikėlius planus, svajojo apie būsimus respublikinius festivalius ir keliolės, kiti perorganizavo savo ansamblius, klausinėjo, kur gauti detalų sudėtingai aparatu, stygų. Vakarykštai dalininkai ir kompozitoriai vėl grįžo į auditorijas, klasės, gamyklas. Buvo džiugu, kad mellė muzikal neišblėso.

„VILNIUS BOKŠTŲ-70“ DIPLOMANTĖ
S. BAGDONAITĖ

